The Jew in December

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Framing the Conversation

1. Bereishit 12:11-13, Bereishit 34:1-2, Bereishit 46:34

2. Talmud, Gittin 61a

. מפרנסים עניי ישראל, מפני דרכי שלום. We support needy non-Jews along with needy Jews, and we visit ill non-Jews along with ill Jews, and we bury deceased non-Jews along with deceased Jews, in pursuit of peaceful paths.

3. Talmud, Eruvin 62a

דכולי עלמא דירת נכרי לא שמה דירה והכא בגזירה שמא ילמד ממעשיו קא מיפלגי

Everyone agrees that a non-Jew's dwelling is not termed a 'dwelling' [regarding the law of *eruv chatzeirot*]; here they are debating the application of a separate decree lest one learn from the deeds of his non-Jewish neighbour.

Case 1: The Holiday Party

4. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Maachalot Asurot 17:15

... שעיקר הגזרה משום חתנות שלא יזמנו העכו"ם אצלו בסעודה ודבר שאינו עולה על שולחן מלכים לאכול בו את הפת אין אדם מזמן את חרירו שליו

The essential decree was due to marriage, lest the idolater invite him to a meal. One would not invite his friend to eat something which is not fit to eat with bread at a king's table.

5. Rabbi Yosef Karo, Shulchan Aruch Yoreh Deah 152:1

עובד כוכבים העושה משתה לחופת בנו או בתו, אסור לישראל לאכול שם אפילו אוכל משלו ושמש שלו עומד עליו ומשמש. If an idolater makes a feast for his child's wedding, a Jew may not eat there – even if he eats his own food, with his own servant serving.

6. Talmud, Avodah Zarah 31b

מפני מה אסרו שכר של עובדי כוכבים רמי בר חמא אמר רבי יצחק משום חתנות

Why did they prohibit the intoxicating beverages of idolaters? Rami bar Chama cited Rabbi Yitzchak: Due to marriage.

Shulchan Aruch Yoreh Deah 114:1

כל שכר של כותים, אחד שכר של תמרים או של תאנים או של שעורים או של תבואה או של דבש, אסור משום חתנות. ואינו אסור אלא במקום מכירתו, אבל אם הביא השכר לביתו ושותהו שם, מותר, שעיקר הגזרה שמא יסעוד אצלו. ולא אסרו אלא כשקובע עצמו לשתות כדרך שאדם קובע בשתיה, אבל אם נכנס בבית העובד כוכבים ושתה דרך עראי באקראי, מותר.

All intoxicating beverages of Kutim – whether of dates, figs, barley, grain or honey – are prohibited due to marriage. This prohibition is limited to consumption at the point of sale, but one may bring it home and drink it; the decree is lest he dine with the non-Jew. This prohibition is only should he fix a time to drink there, as people do, but he may enter the idolater's home and drink there temporarily, on occasion.

8. Talmud, Sanhedrin 63a

כל המשתף שם שמים ודבר אחר נעקר מן העולם שנאמר +שמות כ"ב+ בלתי לד' לבדו

One who joins the Name of Heaven with anything else is uprooted from the world, as per, 'One who sacrifices to a god will be destroyed, other than to Gd alone.'

9. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Avodat Kochavim 11:1

10. Talmud, Sanhedrin 63b

לא ישמע על פיך שלא ידור בשמו ולא יקיים בשמו ולא יגרום לאחרים שידרו בשמו ויקיימו בשמו

'You shall not mention the names of the gods of others; they shall not be heard on your mouth.' This means one may not vow in its name or uphold in its name or cause others to vow in its name or uphold in its name.

11. Tosafot Bechorot 2b שמא

אע"פ שמזכירין [עמהם] שם שמים וכוונתם [לד"א מ"מ] אין זה [שם] עבודת כוכבים כי דעתם לשם עושה שמים וארץ ואע"ג שמשתתף ש"ש ודבר אחר אין כאן לפני עור לא תתן מכשול דבני נח לא הוזהרו על כך ולדידן לא אשכחן איסור בגרם שיתוף

Even though they mention the name of Heaven and they mean 'something else', this is not intent for idolatry. They refer to the Creator of Heaven and Earth. They do join the Name of Heaven with something else, but this is not a violation of 'You shall not put a stumbling block before the blind,' for Noachides are not instructed regarding this, and we have no prohibition against causing others to join something with Gd.

12. Rabbeinu Nisim to Nedarim, 7a בדפי הרי"ף

ועוד דאפשר שאין בני נח מוזהרים שלא לידור ולא לקיים בשם עבודת כוכבים וקרא דלא ישמע על פיך נמי לא אתי להכי כלל אלא לישראל גופיה מזהר רחמנא

It is also possible that Noachides are not instructed against vowing and upholding in the name of idolatry; 'Shall not be heard on your mouth' is not for this at all, but is an instruction for Jews themselves.

13. Ritva to Avodah Zarah 6b

ההוא מינאה דשדר ליה דינרא קיסראנה לרבי יהודה נשיאה ביום אידו הוה יתיב ריש לקיש קמיה אמר היכי אעביד אשקליה אזיל ומודה לא אשקליה הויא ליה איבה. פירוש וכל היכא דאיכא איבה לא אסרו במשנתינו כלל ואפי' ביום אידם, שאיסור זה אינו אלא מדרבנן ומשום חששא ולפיכך לא החליטו בו איסורן ולא השוו מדותיהם...

A *min* sent a Caesarean dinar to Rabbi Yehudah Nesiah on his holiday, and Reish Lakish was sitting before him. He said, "What should I do? If I take it, he will go thank his god. If I don't take it, there will be enmity!" Meaning: Where there is enmity, our mishnah does not prohibit any action, even on their holiday. The prohibition is rabbinic, due to concern [for leading to increased religious fervor], and so the sages did not apply it across the board...

Case 2: Responding to holiday greetings

14. Rabbi Yosef Karo, Shulchan Aruch Yoreh Deah 147:2

שם חגים שלהם שהם כשמות בני אדם, אין חשש להזכירם. והוא שלא יקראם כמו שמזכירים אותם העובדי כוכבים, בלשון חשיבות There is no concern regarding mentioning names of their holidays which are like the names of people, so long as one does not do it as the idolaters do, respectfully.

15. Rabbi Eliyahu Cramer, Beiur haGra to Yoreh Deah 147:3

ז"ל הג"מ ספ"ה כתב רא"מ שאין אסור אלא שם שניתן לה לשם אלקות אבל שם הדיוטות... וכן תנן (ע"ז ח' א') אלו כו' קלנדא סטרנורא וקרטסים שאלו שמות הדיוטות הן ובכמה מקומות הוזכר אותו האיש ותלמידיו בש"ס כו' וכ"כ המרדכי:

The Hagahot Maimoniyot wrote, "The Re'em wrote that only names given to convey divinity are prohibited, but normal names are permitted... And so we have learned, 'Calanda, Saturnura and Cartisim [are permitted]' – these are normal names." In various talmudic sources, that man and his students are mentioned.

Case 3: Holiday presents and tips

16. Shulchan Aruch Yoreh Deah 148:5, 8, 12

ה: אסור לשלוח דורון לעובד כוכבים ביום חגם, אלא אם כן נודע שאינו מודה בעבודת כוכבים ואינו עובדם ח: אין יום החג אסור אלא לעובדים בו בלבד, אבל העובדי כוכבים ששמחים בו ואוכלים ושותים ומשמרים אותו מפני מנהג או מפני כבוד

המלך, אבל הם אינם מודים בו, הרי אלו מותרים לשאת ולתת עמהם יב: רמ"א - וכן אם שולח דורון לעובד כוכבים בזמן הזה ביום אחד שיש להם סימן אם יגיע להם דורון בחג ההוא, אם אפשר לו ישלח לו מבערב; ואם לא, ישלח לו בחג עצמו

- 5: One may not send a gift to an idolater on their holiday, unless he knows the recipient does not thank or worship the idol.
- 8: The holiday itself is prohibited only for the worshippers; one may engage in commerce with idolaters who rejoice and eat and drink and observe the day out of custom or honour for the king, but who do not personally worship.
- 12: Rama And if one sends a gift to an idolater in our times on a day when idolaters take the arrival of a gift as a sign for their holiday, he should send it beforehand, if possible. Otherwise, he may send on the holiday itself.